

Asia: VN/36545/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta, laiksi sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä lääkelain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä. Lausunrossamme keskitymme nostamaan esiin potilaiden ja lääkkeitä käyttävien ihmisten tilannetta.

Toteamme alkuun yleisesti, että jaamme huolen talouden tilasta, mutta pyydämme kiinnittämään huomioita muun muassa säästöpäätösten yhteisvaikutuksiin, jotka voivat pitkällä tähtäimellä jopa vähentää ajateltuja säästöjä. Peräänkuulutamme säästöpäätöksiä, jotka eivät vaaranna potilaiden laadukasta ja oikea-aikaista lääkehoitoa ja kasvata sairastavien ihmisten maksutaakkaa kohtuuttomasti.

SOSTE ei kannata hallituksen ehdotusta lääkekorvausten alkuomavastuun korottamista 70 euroon nykyisestä 50 eurosta ja sen sitomista kansaneläkeindeksiin, koska muutos rasittaisi entisestään monien sairastuneiden taloutta, joka on jo entuudestaan kovilla. Sairastamisen hinta on jo noussut ja nousee edelleen. Korkeat lääkekustannukset eivät kosketa ainoastaan pienituloisia vaan myös monia keskituloisia.

Suomessa lääke- ja matkakustannusten sekä terveydenhuollon asiakasmaksujen omavastuuosuudet ovat eurooppalaisittain korkeita. Nyt esitetyt muutokset tulevat lisäämään sairastuneiden maksutaakkaa entisestään ja johtavat monien kohdalla sairauden hoidon aloituksen viivästymiseen ja laiminlyöntiin. Kasvavat elinkustannukset yleisesti ja sairastamisen kustannusten nousu lisäävät sairastuneiden maksutaakkaa SOSTEn mielestä kohtuuttomasti. Potilas- ja kansanterveysjärjestöjen verkoston POTKAN alkuvuodesta tekemän kyselyn tuloksissa korostuivat rahan riittävyyden

ongelmat. Joudutaan tekemään valintoja muun muassa sen suhteen, ostetaanko lääkkeitä vai ruokaa, lääkeannoksia puolitetaan, ostokertoja venytetään, jotta rahat riittävät.

SOSTE haluaa muistuttaa, että alkuvuoden vuosiomavastuun kertymisen aika aiheuttaa monille pitkäaikaissairaille taloudellisia vaikeuksia. Alkuvuoden taloudellisia rasituksia tulisi keventää omavastuiden, erityisesti vuosiomavastuun jaksottamisella. Lääkemaksukaton vuosiomavastuun ositus tulee toteuttaa viipymättä.

Suhtaudumme periaatteessa myönteisesti toimenpiteisiin, joilla madalletaan lääkkeiden hintoja yksilölle ja yhteiskunnalle, mutta huolta aiheuttaa suomalaisten lääkemarkkinoiden pienuus, Euroopan riippuvuus kolmansista maista lääkkeiden saatavuudessa sekä hintatason laskemisen vaikutukset lääkkeiden saatavuudelle. Hintatason aleneminen ja hintakilpailun lisääntyminen, voi heikentää yritysten kannattavuutta tuoda Suomen markkinoille uusia lääkkeitä sekä vähentää halua investoida muun muassa lääketutkimukseen Suomessa. Lääkkeiden saatavuushäiriöt ovat jo lisääntyneet viime vuosien aikana.

Lopuksi SOSTE haluaa nostaa esiin huolen puutteellisesta lausuntoaajasta. Esityksen lausuntoaika on seitsemän viikkoa (24.6.-12.8) ajoittuen yleiseen lomakauteen. Lausuntoaikaa olisi ollut hyvä pidentää, jota mahdollisimman monella olisi ollut mahdollisuus paneutua esitykseen huolellisesti ja ylipäättään antaa lausunto. Kiireellinen valmistelu on huolestuttavaa etenkin, kun ollaan tekemässä muutoksia, joilla on vaikutuksia etenkin haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin.

Tamminiemi Marja
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry